

Полтавський державний аграрний університет

МАТЕРІАЛИ
ІУ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ (З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТТЮ)
«БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК,
КОНТРОЛЬ ТА АНАЛІЗ В УМОВАХ
ІНСТИТУЦІОНАЛЬНИХ ЗМІН»
21 ЖОВТНЯ 2021 Р.
М. ПОЛТАВА

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДЕРЖАВНА ВИЩА ПРОФЕСІЙНА ШКОЛА В КОНІНІ (М. КОНІН, ПОЛЬЩА)
ІНЖИНЕРНИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЗАПОРІЖСЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАЦІОНАЛЬНА МЕТАЛУРГІЙНА АКАДЕМІЯ
НАЦІОНАЛЬНА МЕТАЛУРГІЙНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР «ІНСТИТУТ АГРАРНОЇ
ЕКОНОМІКИ»
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ТОВ «БЕРДЯНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ І БІЗНЕСУ»
УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК
УНІВЕРСИТЕТ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ В ПЕРЕЯСЛОВІ
ФЕДЕРАЦІЯ АУДИТОРІВ, БУХГАЛТЕРІВІ ФІНАНСИСТІВ АПК УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ХУЛУНБУІРСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (АРВМ, Г. Хайлар, КНР)**

**Федерація професійних
бухгалтерів та аудиторів
України**

**Полтавський державний
аграрний університет**

**Факультет
обліку та фінансів**

**МАТЕРІАЛИ
УІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
(З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ)**

**«БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК,
КОНТРОЛЬ ТА АНАЛІЗ В УМОВАХ
ІНСТИТУЦІОНАЛЬНИХ ЗМІН»**

21 жовтня 2021 р.

м. Полтава

УДК 657
П 48

Бухгалтерський облік, контроль та аналіз в умовах інституціональних змін : матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції (з міжнародною участю) (м. Полтава, 21 жовтня 2021р.) / за ред. Пилипенко К.А. Полтава : ПДАУ, 2021. 641 с.

***Посвідчення УкрІНТЕІ № 56
від 21.01.2021 р.***

***Затверджено до друку Вченою радою факультету обліку та фінансів
Полтавського державного аграрного університету
(протокол № 2 від 18.10.2021 р.)***

Матеріали конференції спрямовані на науковий пошук, узагальнення та розроблення рекомендацій щодо можливих шляхів вирішення основних проблем розвитку обліку, аудиту та оподаткування підприємств аграрної сфери.

Тексти матеріалів тез подані в авторській редакції. Відповідальність за точність, достовірність і зміст поданих матеріалів несуть автори. Редакційна колегія може не розділяти поглядів деяких авторів на ті чи інші питання, розглянуті на конференції.

© Полтавський державний аграрний університет, 2021
© Колектив авторів

К. В. Пирлик, А. В. Бондаренко, Ю. О. Рось,
ЗВО Магістр за ОПП Облік і оподаткування
Науковий керівник – Н. Канцедал, к.е.н., доцент,
професор кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю
Полтавський державний аграрний університет
(м. Полтава, Україна)

МСБО 41 «СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО»: СФЕРА ДІЇ ДЛЯ ОБЛІКУ ЗАПАСІВ

Анотація. Деталізовано особливості класифікації біологічних активів, що є підставою для їх визнання у складі запасів у відповідності з МСБО 41 «Сільське господарство». Уточнено інформацію фінансового та нефінансового характеру, що розкривається при формуванні показників фінансовій звітності.

Ключові слова: облік, запаси, біологічні активи, біологічна трансформація, сільськогосподарська продукція

МСБО 41 «Сільське господарство» [4] може використовуватися аграрними підприємствами для ведення обліку, якщо це передбачено обліковою політикою, або для інтерпретації даних обліку для потреб управління, зокрема, щодо рішень про залучення іноземних інвесторів та інших управлінських цілей.

Дані фінансової звітності є основою для напрацювання інвестиційної стратегії аграрних підприємств, а інформаційна функція сучасного бухгалтерського обліку повинна слугувати не лише досягненню високих економічних показників діяльності, а й цілям екологічного виробництва та ощадливого використання ресурсів [3, с. 20].

Метою даного дослідження є визначення сфери застосування МСБО 41 «Сільське господарство» в частині обліку запасів. Тож, даний стандарт застосовують лише для обліку тих об'єктів, які пов'язані із сільськогосподарською діяльністю, а саме:

- 1) до біологічних активів, за винятком плодоносних культур, що за очікуванням, даватиме плоди більше ніж одного періоду;
- 2) до сільгосппродукції на час збирання врожаю (в момент збирання, а для її подальшого обліку застосовують МСБО (IAS) 2 «Запаси»).

Для більш глибокого розуміння запасів, притаманних сільськогосподарській діяльності необхідно з'ясувати сутність поняття «біологічна трансформація».

Біологічна трансформація – це процеси росту, дегенерації, продукування та розмноження, що спричиняють якісні та кількісні зміни біологічних активів.

Біологічна трансформація призводить до таких результатів:

1. Зміна активу завдяки його росту (збільшенню кількості тварин або рослин чи поліпшенню їхніх якісних характеристик);
2. Зміна активу внаслідок виродження (зменшення кількості тварин або рослин чи погіршення їхніх якісних характеристик; розмноження (створення додаткових живих тварин або рослин);
3. Поява нових активів (запасів) внаслідок виробництва сільгосппродукції, такої як зерно, овочі, вовна та молоко та інших [1, с. 28].

Сільськогосподарська продукція визнається активом та обліковується у складі запасів за наступних умов: 1) підприємство контролює актив у результаті минулих подій; 2) існує висока ймовірність одержання підприємством економічних вигід, пов'язаних із цим активом; 3) справедливу вартість або собівартість активу можна достовірно оцінити.

В момент первісного визнання і на кінець звітного періоду такі активи оцінюють за справедливою вартістю за мінусом витрат на продаж, окрім випадків, коли справедливу вартість визначити неможливо. Якщо сільськогосподарська продукція отримана від біологічних активів, її оцінюють за справедливою вартістю за мінусом витрат на продаж, що визначаються в момент одержання продукції.

Справедлива вартість повинна відображувати поточну кон'юнктуру ринку, на якому уклали б угоду покупець і продавець. У майбутньому, при наявності фактичних договорів, укладених з покупцями, справедлива вартість не коригується, тому підприємство повинно обґрунтовано оцінювати справедливу вартість, з огляду на можливість пред'явлення доказової бази, що слугувала підґрунтям для такої оцінки.

Розкриття інформації у фінансовій звітності повинно враховувати наступні моменти:

По-перше, підприємство повинно надати повний словесний опис кожної групи біологічних активів.

По-друге, за кожною групою біологічних активів наводять кількісну інформацію за наступними класифікаційними ознаками: а) споживні та плодоносні; б) зрілі та незрілі. При цьому необхідно розкривати інформацію про принципи, покладені в основу такої класифікації. До споживних, як правило відносять біологічні активи, що будуть зібрані як урожай або продані як біологічні активи. Це можуть бути зернові культури; продукція на плодоносних рослинах; дерева, вирощувані для заготівлі; риба та інше.

До плодоносних біологічних активів відносяться усі активи, що не є споживними та, відповідно, не можуть бути визнані як запаси. До них відносяться худоба молочного напрямку; плодово-ягідні дерева та всі активи, які не є сільськогосподарською продукцією, а призначені для її виробництва.

Зрілі біологічні активи – це активи, які або досягли параметрів, що дозволяють розпочати збирання сільськогосподарської продукції (стосовно споживних біологічних активів), або можуть забезпечити збір такої продукції на регулярній основі (стосовно плодоносних біологічних активів).

Отже, у випадку застосування МСБО 41 основною відмінною ознакою біологічних активів є самовідтворюваність; зрілі – ті, що набули ознак споживності або можуть забезпечити отримання нових біологічних активів на регулярній основі та незрілі [2, с.49].

Також підприємство має надати опис характеру діяльності, пов'язаної з кожною групою біологічних активів та нефінансових параметрів щодо кожної групи біологічних активів.

Таким чином, сфера застосування МСБО 41 «Сільське господарство» при обліку запасів поширюється на сільськогосподарську продукцію (біологічні активи), що мають ознаки споживних та обліковуються на рахунках класу 2 «Запаси».

Список використаних джерел:

1. Булгакова О. МСБО (IAS) 41 «Сільське господарство». *Все про бухгалтерський облік*. 2020. № 96. С. 28-31.
2. Канцедал Н. А. Інституціональний підхід до формування в обліку інформації про біологічні активи та сільськогосподарську діяльність. *Економіка. Фінанси. Менеджмент : актуальні питання науки та практики*. 2018. №1 (27). С. 44-55. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/228>
3. Канцедал Н. А., Лега О. В. Інформаційна роль обліку в результативності інвестиційної стратегії аграрних підприємств. *Агросвіт*. 2021. № 11. С. 11-20. DOI: 10.32702/2306-6792.2021.11.11 URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/10917>
4. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 41 «Сільське господарство» IASB [Електронний ресурс] : Стандарт, Міжнародний документ від 01.01.2012. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_027.